

ПРАВЕН АНАЛИЗ

НА

ВЪВЕЖДАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЧАШИ ЗА МНОГОКРАТНА УПОТРЕБА В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ

В контекста на проект „Свободни от пластмаса“ и

Кампания "Мисия: "Аз избирам чаша за многократна употреба""

І.Увод

В рамките на настоящия правен анализ е разгледано състоянието на националната правна рамка, уреждаща въвеждането и използването на чаши за многократна употреба в детските заведения, като с оглед на целите на анализа се поставя акцент върху основните аспекти на въвеждането и употребата на съдове за многократна употреба.

Доколкото темата е комплексна са разгледани и някои допълнителни въпроси, които съставляват правната рамка, в сферата на образованието, здравеопазването и опазването на околната среда и в частност - управлението на отпадъците.

Направен е преглед на действащото към 01.11.2017 г. национално законодателство, като са селектирани и категоризирани основните правни актове, които имат значение за анализа. Посочени са основните релевантни актове от правото на Европейския съюз, които се отнасят до темата на анализа. В този смисъл разгледана е селективно и европейската правна рамка, за която се презюмира, че е хармонизирана с българското законодателство, след приемането на Република България като страна членка на Европейския съюз през 2007 г..

Релевантните за темата европейски правни актове са представени в светлината на националните разпоредби и са съпоставени с тях в единен анализ без да бъдат разглеждани отделно от националните правни норми, тъй като правото на ЕС е част от самото национално право.

При анализа на националната правна уредба и европейската правна рамка, както и във връзка с прилагането на разгледаните правни актове уреждащи материята, са разгледани действащите правни норми, като предмет на допълнително проучване и идентифициране е бъдещото усъвършенстване на уредбата..

В контекста на тези проблеми са представени и съответствията с изискванията на релевантните международни споразумения, както и нормите на ЕС и ефекта на тяхното транспониране във вътрешното право.

Доколкото настоящият анализ е предварителен и въвеждащ, то в хода на допълнителни проучвания и обсъждания в рамките на кампанията, данните и изводите ще бъдат допълвани, уточнявани, и коригирани. В хода на допълване и коригиране ще бъдат подробно изяснени и идентифицирани и следните обстоятелства:

1. Предмет на уредбата при отчитане на съответните цели и обхват и на правната рамка;
2. Права и задължения на отделните субекти и компетентните органи относно отделните дейности;
3. Изисквания към дейностите, свързани с предмета на анализа, както и към лицата извършващи тези дейности;
4. Изграждането на информационната структура и комуникацията между отделните субекти на уредбата, включително събирането на информацията в единни бази данни;
5. Контролът, осъществяван от държавните органи и органите на местното самоуправление и местната администрация, върху дейностите предмет на анализа.

II. Постановка на проблема и анализ

При постановката на проблема за употребата на съдовете за **многократна употреба** следва да се отбележи, че този проблем трябва да се разглежда най-малко в няколко аспекта - естетичен, екологичен, икономически, здравен. Тези аспекти са взаимосвързани и придават комплексен характер на проблема. За да има единно и целесъобразно решение, трябва да се съобразят различните аспекти в тяхната цялост и взаимовръзка.

На първо място следва да изясним как се е стигнало до възникването на този проблем и кои са основните причини за съществуването на този проблем в съвременната епоха.

В продължение на хилядолетия хората са използвали различни съдове за съхранение и употреба на храни и напитки, като тези съдове са съставлявали съществена част от материалната култура на отделните цивилизации. Съдовете и части от тях като артефакти на материалната култура са служили и досега служат за определянето и идентифицирането на съответната култура или общност.

Въпреки че конкретния вид съдове варират в голяма степен, всички те са обединени от тяхната утилитарност, а в отделни случаи съдовете имат и друга стойност и значение – естетическа стойност, ритуално и символично значение.

В зависимост от достъпните материали, предназначението на съда и възможностите на неговия притежател съдовете са били изработвани винаги от трайни и устойчиви субстанции, като особено ценни в това отношение са съдовете, които се отличават със своята дълготрайност и материална стойност.

В бита на по-нисшите прослойки съдовете са били сравнително груби и евтини, като са ползвани най - достъпните материали – дърво, камък, груба керамика.

При по-висшите прослойки са използвани съдове от материали с по-висока стойност или здравина - благородни метали, скъпоценни и полускъпоценни камъни, фина керамика.

Разбира се, в исторически аспект стремежът към повишаване на естетическата стойността на отделните съдове не винаги е водел до полезни резултати.

Известни са случаи на съдове, които са били изключително опасни за здравето на тези, които са ги използвали, например широката употреба на оловни съдове в Древния Рим или употребата на силно отровни съставки на глазурите за керамичните съдове.

Въпреки това по един естествен начин стремежът е бил да се достигне доизползването на съдове, които, освен със своята трайност, да се характеризират и с невлошаването на здравето на своите ползватели.

Положителен пример в тази насока е установяването на бактерицидните свойства на среброто и сребърни и посребрени съдове, които за съжаление дълго време не са били общодостъпни поради високата цена на този благороден метал.

Сравнително високата стойност на съдовете е била мотивиращ фактор те да бъдат използвани възможно най-дълго и да бъдат опазвани и съхранявани, понякога в рамките на две - три поколения.

Постепенно промишлената революция и относителното поевтиняването на продукцията от керамика и стъкло довеждат до достъпност на съдове, които са сравнително по-нетрайни, но са евтини и удобни.

Формирането на съвременната потребителска култура, насърчаваща разхищаването на природните ресурси и стимулираща краткия жизнен цикъл на битовите материални ценности, е отделна голяма тема, чакаща своята разработка.

За целите на настоящия анализ следва да отбележим, че подобна потребителска култура, неминуемо води до бързата конвертируемост и износването на изделията предназначени за бита и на практика се характеризира с увеличаване на отпадъчните потоци и феномена на „бързите отпадъци“.

Мощен тласък на тези тенденции даде и развитието на „полимерната революция“, започнала през 20-век.

Пластмасите, евтин и достъпен материал, завладяха масовия бит и бързо се превърнаха в постоянен спътник на ежедневието.

Пластмасите като органични, но изкуствени продукти неизбежно нарушиха екологичния баланс. Формираните от тях отпадъци се характеризират с относителна бионеразградимост.

Широкото използване на пластмаси в съвременното общество и невъзможността за биодegradация в краткосрочен аспект на този тип материи, са предпоставка за натрупване в големи количества на този тип отпадъци и на сушата, и в морската среда.

Тази относителна бионеразградимост е съчетана с частичен разпад на пластмасите, под действието на различни физични и химични фактори, което води до освобождаването на опасни и замърсяващи околната среда вещества, при което се замърсяват отделни компоненти на околната среда - води, почви, въздух.

Освен прекия негативен екологичен ефект, тези отпадъци влияят негативно и на човешкото здраве, като тези въздействия все още не са достатъчно добре проучени и/или популяризирани.

Безспорна е обаче вредата, която пластмасите нанасят на човешкото здраве при опитите за тяхното обезвреждане, например чрез депониране или изгаряне.

Въпреки че не е пряк предмет на анализа, този въпрос трябва да се отчита винаги когато се обсъждат проблемите с отпадъците, съдържащи пластмаси.

Същевременно проблемите с пластмасите имат и своето икономическо измерение. Относително евтината цена на продукта и включването и смесването на различни вещества в пластмасите, прави икономически и/или технически невъзможно рециклирането на пластмасовите отпадъци.

В същото време в дългосрочен аспект използването на пластмасови изделия е икономически неизгодно, доколкото не са отчетени всички аспекти на употребата включително управлението на отпадъците.

В контекста на темата на анализа можем да отбележим, че съществена част от пластмасите служат за изработването на различни опаковки и съдове за храни и напитки.

В най-евтината си форма пластмасовите съдове доведоха до феномена „съдове за еднократна употреба“.

„Ниската“ стойност и липсата на необходимост от тяхното последващо поддържане, направиха от тези съдове неизменен спътник на заведенията за бързо хранене, офисите, различните културни и спортни мероприятия на открито и закрито.

Удобството се компенсира от високата цена, която трябва да се изплати впоследствие за утилизирането на застрашително натрупващите се отпадъци.

Установено е и че това удобство има и съществена икономическа стойност с оглед на мащаба, в дългосрочен аспект, в сравнение с традиционното използването на съдове за многократна употреба.

Друга важна тема, която заслужава да се спомене, е промишленото използване на пластмасови съдове за бутилиране и съхраняване на течни и полутечни храни и напитки.

Сравнително не толкова популяризирана е проблематиката на използването на пластмасови или композитни опаковки за съхраняване на храни и напитки и взаимодействието на опаковката и съдържанието в резултат на въздействието на физичните и химичните процеси на средата.

Този аспект обаче винаги трябва да се отчита, когато обсъждаме въпроса за съдовете за многократна употреба и използването им за съхраняване и консумация на храни и напитки.

Едно от основните права на човека е правото на чиста и здравослова околна среда.

Това право се гарантира, както от подписаните международни споразумения, така и от вътрешните нормативни актове.

Конституцията на Република България в чл. 55 предвижда, че гражданите имат право на здравословна и благоприятна околна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи.

В същото време в чл.52 ал.3 се казва, че държавата закриля здравето на гражданите.

В още по-голяма степен това се отнася до децата, чието отглеждане и възпитание до пълнолетието се подпомага от държавата/чл.47 ал. 1 от КРБ/.

Правата, които децата имат във връзка с тяхното образование и здраве, включително относно правото на благоприятна околна среда, са предмет и на специализирани международни споразумения, като основното от тях е подписаната и ратифицирана и от Република България Конвенция за правата на детето.

Особено внимание трябва да се обърне на разпоредбите на Конвенцията, които предвиждат, че държавите - страни по конвенцията:

- Предприемат всички необходими законодателни, административни, обществени и образователни мерки за закрила на детето от всички форми на физическо или умствено насилие, посегателство или злоупотреба, липса на грижи или небрежно отношение, малтретиране или експлоатация, включително сексуални престъпления, докато то е под грижите на родителите си или на единия от тях, на законния си настойник или на всяко друго лице, на което то е поверено/Чл. 19 от КПД/.
- Признават правото на детето да се ползва от най-високия достижим стандарт на здравословно състояние и от здравните услуги за лечение на заболяванията и за възстановяване на неговото здраве /Чл. 24 от КПД/.
- Признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие/Чл. 27 от КПД/.
- Признават правото на детето на образование и с оглед на осъществяването на това право във все по-голяма степен и при еднакви възможности /Чл. 28 от КПД/.

Правата на детето са посочени и резюмирани в чл.24 от Хартата на основните права на Европейския съюз, където се отбелязва, че децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие, а също така че при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение.

Общите норми, уреждащи правата на детето, са предмет на специален закон - Закона за закрила на детето, като специфични норми се съдържат и в други нормативни актове.

Така например съгласно Закона за предучилищното и училищното образование децата във фазата на предучилищното образование имат включително и следите права /Чл. 171. ал.1 от ЗПУО/:

- да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
- да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
- да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
- да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование ;
- да участват в проектни дейности;
- да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

Съгласно Закона за закрила на детето държавата защитава и гарантира основните права на детето във всички сфери на обществения живот за всички групи деца съобразно възрастта, социалния статус, физическото, здравословно и психическо състояние, като осигурява на всички подходяща икономическа, социална и културна среда, образование, свобода на възгледите и сигурност.

Държавната политика за закрила на детето се осъществява въз основа на приета от Народното събрание по предложение на Министерския съвет Национална стратегия за детето, изградена върху принципите на този закон. В изпълнение на националната стратегия Министерският съвет приема Национална програма за закрила на детето, предложена от министъра на труда и социалната политика и председателя на Държавната агенция за закрила на детето.

Някои от основните положения на закона, които имат връзка с темата са следните:

Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да не оставят без надзор и грижа децата до 12-годишна възраст, ако с това се създава опасност за тяхното физическо, психическо и нравствено развитие /Чл.8 ал.8 от ЗЗДт/.

Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси /Чл. 10. ал.1 от ЗЗДт/.

Всяко дете има право свободно да изразява мнение по всички въпроси от негов интерес. То може да търси съдействие от органите и лицата, на които е възложена закрилата му по този закон/Чл. 12. от ЗЗДт/.

Всяко дете има право да бъде информирано и консултирано от органа за закрила на детето и без знанието на родителите му или на лицата, които полагат грижи за отглеждането и възпитанието му, ако това е необходимо с оглед защита по най-добър начин на неговите интереси и уведомяването им би засегнало тези интереси/Чл. 13. от ЗЗДт/.

Във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. Когато детето не е навършило 10-годишна възраст, то може да бъде изслушано в зависимост от степента на неговото развитие. Решението за изслушване се мотивира./Чл. 15. ал.1 и 2 от ЗЗДт/.

При упражняване на правата си детето трябва да зачита и уважава правата на своите родители, настойници, попечители, на другите лица, полагащи грижи за отглеждането му, както и на другите членове на обществото, да спазва обществения ред, морала и изискванията за опазване на общественото здраве /Чл. 15а. ал.1 и 2 от ЗЗДт/.

Както бе изтъкнато правото на образование е едно от основните права, гарантирани на детето.

Съгласно философията на рамковия нормативен акт в тази сфера - Закона за предучилищното и училищното образование, съществуват две първоначални фази на образованието.

Тези фази са с общи цели и принципи, но с оглед спецификата и съобразяването с възрастта на детето всяка фаза има своите особености.

Първа е фазата на предучилищното образование.

Предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Предучилищното образование създава условия за придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Фазата на предучилищното образование е задължителна за децата, считано от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 5-годишна възраст на детето, като родителите избират една от формите /целодневна, полудневна, почасова или в самостоятелна организация по избор на родителя при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за предучилищното образование/ , а държавата и общините се задължават да осигурят условия за обхват на децата в детските градини и групите за предучилищно образование.

Предучилищното образование се осъществява от детските градини, а задължителното предучилищно образование - и от училищата, които могат да осигурят условия за това, при условията и по реда на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата

среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие./Чл.56 от ЗПУО/.

Предучилищното образование се организира в групи според възрастта на децата, като по изключение може да се организира и в разновъзрастни групи. Сформирането на групите се определя с държавния образователен стандарт за предучилищното образование/чл.62 от ЗПУО/.

Институциите в системата на предучилищното образование самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за:подкрепа за личностно развитие на детето; изграждане на позитивен организационен климат и утвърждаване на позитивна дисциплина.

Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

Грижата за здравето и гарантирането на правото на децата да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот /Чл.183 вр.чл.171 от ЗПУО/.

Важно е да се отбележат правата и задълженията, които родителите имат във връзка с осъществяването на предучилищното образование..

В тази връзка родителите имат следните права:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в детската градина и в училището и за приобщаването им към общността;
2. Да се срещат с ръководството на детската градина или училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. Да се запознаят с училищния учебен план или със съответната педагогическа система в детската градина;
4. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
5. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в детската градина или в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
6. Да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на детската градина или училището;

7. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие /Чл. 209 от ЗПУО/.

Родителите имат в частност следните задължения:

1. Да осигуряват редовното присъствие на детето в задължителното предучилищно образование и на ученика в училище, като уведомяват своевременно детската градина или училището в случаите на отсъствие на детето или ученика;
2. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в детската градина и в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. Да спазват правилника за дейността на детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;
4. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
5. Да участват в родителските срещи;/Чл. 210 от ЗПУО/.

На следващо място трябва да се спрем на здравните и хигиенните изисквания, които са свързани с предмета на анализа. С оглед на регулиращите норми този аспект придобива първостепенно значение, като към него трябва да се приобщят и въпросите, свързани с регулирането на качеството на храните и напитките.

В тази група нормативни актове се открояват три ключови закона - Закона за здравето, Закона за храните и Закона за водите, както и два устройствени закони - Закон за Българската агенция по безопасност на храните и Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

Основната система, която се реализира според Закона за здравето и е свързана с предмета на изследването, е системата на държавния здравен контрол, който се извършва с цел защита на здравето на гражданите на територията на Република България.

Държавен здравен контрол се провежда основно чрез осъществяване Регионалните здравни инспекции на дейности по:

1. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за обектите с обществено предназначение по § 1, т. 9 от допълнителната разпоредба;
2. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за продуктите и стоките със значение за здравето на човека по § 1, т. 10 от допълнителната разпоредба;
3. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за дейностите със значение за здравето на човека по § 1, т. 11 от допълнителната разпоредба;
4. контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт здравни изисквания за факторите на жизнената среда по § 1, т. 12 от допълнителната разпоредба;
5. надзор на заразните болести;
6. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за реклама и продажба на алкохолни напитки;
7. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене./Чл. 15. от ЗЗ/.

Други мерки свързани с предучилищното образование и дейностите в неговите институции, както и като цяло относно грижата за здравето на децата са – създаването на здравни кабинети/чл.26 ал.1 т.1 и чл.120 от ЗЗ/, създаването на детски ясли и детски кухни/чл.118-119 от ЗЗ/, провеждането на профилактични медицински прегледи/чл.123-124 от ЗЗ/.

Регулирането и определянето на здравните изисквания за обектите с обществено предназначение, продуктите и стоките със значение за здравето на човека и дейностите със значение за здравето на човека, както и максимално допустимите нива на фактори на жизнената среда, както и здравните изисквания към лицата, работещи в детските заведения, се определят с наредби на министъра на здравеопазването /чл.34 ал.1 и 2 от ЗЗ/.

На този етап трябва да се идентифицират и четири от най – съществените нормативни подзаконови актове/наредби/, издадени от министъра на здравеопазването, като тези актове имат основно значение за регулирането на предмета на анализа и на тях трябва да се обърне особено внимание, както е направено по-долу.

Тези наредби са:

НАРЕДБА № 36 ОТ 21 ЮЛИ 2009 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ *Обн. ДВ. бр.63 от 7 Август 2009г., изм. ДВ. бр.38 от 17 Май 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 3 Октомври 2014г.*

НАРЕДБА № 3 ОТ 5 ФЕВРУАРИ 2007 Г. ЗА ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ *Обн. ДВ. бр.15 от 16 Февруари 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 10 Май 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.64 от 21 Август 2012г., изм. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г.*

НАРЕДБА № 6 ОТ 10 АВГУСТ 2011 Г. ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНО ХРАНЕНЕ НА ДЕЦАТА НА ВЪЗРАСТ ОТ 3 ДО 7 ГОДИНИ В ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ *Обн. ДВ. бр.65 от 23 Август 2011г.*

НАРЕДБА № 26 ОТ 18 НОЕМВРИ 2008 Г. ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ И ДЕТСКИТЕ КУХНИ И ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ *Обн. ДВ. бр.103 от 2 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.24 от 31 Март 2009г., изм. ДВ. бр.36 от 10 Май 2011г.*

Според разпоредбите посочени в тези наредби, се установява, че приемът на течности за децата следва да се осигурява чрез предлагане на следните води и напитки:

1. питейна вода, бутилирани ниско минерализирани натурални минерални води със съдържание на флуор до 1,5 мг/л, изворни и трапезни води;

2. 100% натурални сокове от плодове и зеленчукови сокове;

3. плодови и плодово-зеленчукови нектари, в които общото съдържание на моно- и дизахариди не превишава 20% от общата маса на продукта;

4. мляко, млечни и млечно-кисели напитки;

5. плодов и билков чай;

6. боза с натурални подсладители.

Предвидено е водата и другите напитки да се предлагат с умерена температура, редовно, през целия ден.

Относно хигиенните изисквания и с оглед предотвратяването на разпространението на заразни заболявания в детските градини е предвидено наред с другите мерки, да се извършва дезинфекция на приборите и съдовете за хранене след всяка употреба, както и използване на индивидуални кърпи за ръце и чаши за вода за всяко дете, както и да се провежда ежедневно наблюдение на здравословното състояние на децата.

Дезинфекцията следва да се извършва с препарати с разрешение от Министерството на здравеопазването за пускане на пазара на биоцидни препарати съгласно Наредбата за условията и реда за пускане на пазара на биоциди, приета с ПМС № 336 от 2007 г. (ДВ, бр. 4 от 2008 г.).

Аналогични са и разпоредбите предвидени за функционирането на детските ясли.

Относно анализа на темата могат да бъдат направени два важни извода.

След като приборите и съдовете за хранене се дезинфекцират след всяко хранене, то те по презумпция следва да са за многократна употреба, а така също следва че те се използват от децата общо и без идентификация на всеки съд или прибор.

Чашата за вода за всяко дете, която също е съд свързан с храненето, следва да е индивидуална за всяко дете. Очевидно тя е изключена от изискването за дезинфекция след всяка употреба, но това се отнася само, ако от чашата се консумира единствено вода.

Другите напитки или течни и полутечни храни могат да се консумират от общите прибори, като за тях важи изискването за дезинфекция след всяка употреба.

Отбеляза се че тези изисквания са основно с цел предотвратяването на разпространението на заразни заболявания в детските градини.

Няма принципна забрана да се въведат индивидуални съдове за всяко дете, които да бъдат ползвани за всички храни и напитки консумирани от детето.

Това на практика ще подобри хигиенната обстановка и не е в противоречие с изискванията на съответните наредби.

С оглед на пълнотата на изложението, трябва да отбележим че липсва принципна забрана и за ползване на съдове за еднократна употреба, поне що се отнася до индивидуалните чаши за вода.

Този подход обаче касае единствено хигиенните изисквания и не отчита другите аспекти на проблема, в това число екологичните и икономическите фактори.

При отчитането на тези допълнителни, но съществени фактори използването на индивидуални съдове за многократна употреба в детските градини се явява значително по обоснована и приемлива алтернатива.

Другите два релевантни закона - Закона за храните и Закона за водите имат значение преди всичко, доколкото с тях се уреждат условията относно качеството, на храните и напитките консумирани в институциите на предучилищното образование. По смисъла на Закона за храните храна е всяко вещество или продукт, който е предназначен или може да бъде използван за консумация от човека, независимо дали е преработен, частично преработен или непреработен.

Храни са и напитките, дъвката и всяко вещество, включително и водата след излизането ѝ от водоснабдителните съоръжения при крайния потребител, вложена в храната при нейното производство, приготвяне или обработка, както и бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води.

Видно е от това определение, че понятието храни се разглежда в най-широк смисъл с оглед гарантирането на здравето и безопасността на потребителите, включително децата-потребители в детските заведения.

Акцентът на регулаторната рамка е изнесен върху детайлизираната подзаконова нормативна база свързана с качествата и хигиената на храните и напитките.

Специално внимание следва да се обърне към поредицата от подзаконови актове – наредби, свързани с конкретни течни или полутечни храни и напитки, както и в частност с водата за пиене, включително бутилираните минерални, трапезни и изворни води.

Особено място заемат нормативните актове свързани с условията и качествата на материалите използвани за контакт с храни /като в това се включват и напитки/.

За опаковането на храни и за контакт с храни се използват само материали и предмети, включително активни и интелигентни материали и предмети, произведени в съответствие с добра производствена практика, по такъв начин че при нормални и предвидими условия за употреба не пренасят в храната свои съставни части в количества, които представляват опасност за човешкото здраве или водят до неприемливи промени в състава на храната или до влошаване на органолептичните характеристики на храната.

Не е случайно, че Европейският съюз е приел ясни критерии за вида и качеството на допустимите материали с два основни акта - Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО и Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 година относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни.

Разпоредбите на регламентите са почти изцяло възпроизведени в две наредби на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите съгласувано с министъра на земеделието, храните и горите. Създаването на тези наредби е излишно, доколкото самите регламенти имат пряко действие и приложение.

Следва да се обърне задълбочено внимание на текстовете на самите регламенти, доколкото всички съдове, предназначени за консумация на храни и напитки в детските градини трябва да отговарят на изискванията за вида и качеството на материалите и субстанциите разрешени в тези актове.

Поради възникналите конкретни въпроси, свързани с въвеждането на съдове за многократна употреба в детските заведения въз основа на текста на самите Регламенти може да се заключи следното:

- Не са предвидени конкретни материали, от които да са изработени мебелите в кътовете за консумация, в детските градини. Разбира се, ако в тези мебели се

съхраняват храни, които имат пряк контакт със самите мебели, то мебелите трябва да отговарят на изискванията на Регламентите. В детските градини се изгражда кухненски блок, който отговаря на изискванията на Наредба № 5 от 2006 г. за хигиената на храните и кътовете за консумация също трябва да отговарят на тези разпоредби. Във всеки случай допустимите материали са такива, че при съхраняването в мебелите на храни и напитки да не се допусне риск за влошаването на качеството храната или да се допусне риск за здравето на децата.

- Съществува ограничение относно конкретните материали, от които могат да са изработени чашките/шишетата за децата. Съдовете трябва да са единствено от устойчиви субстанции, които не допускат миграция и не се влияят от физически и химически фактори. Изключването на риска, предполага използването на такива резистентни материали като инокс, порцелан, стъкло. Проблемът с порцелановите и стъклените чаши от друга страна е че при евентуалното им счупване, детето може да се нарани. Във всички случаи при избора на материал следва да се съобразят материалите, предвидени в списъците към двата регламента, респективно транспониращите ги наредби към Закона за храните.

- Акрилна боя, създадена за детски играчки, може да се използва като покритие в къта за консумация, но не е желателно храните и напитките да са в пряк контакт с това покритие. За да се отговори конкретно на този въпрос, следва да се изследва или да се представят изследвания - как реагира покритието с такава боя на пряк контакт с храни и напитки и дали това няма да доведе до възникването на здравен риск относно консумацията на подобни храни и напитки.

- Не съществува категорична регулация и ограничение в цветовете и включените изображения, които могат да се използват в кътовете за консумация, на и върху самите съдове. Разбира се цветовете и изображенията трябва да са подходящи за деца и да не се отразят негативно на естетическите и/или психологическите възприятия на децата. Принципната препоръка, съгласно Наредба № 3 за здравните изисквания към детските градини, за всички помещения в детските градини, е тези помещения да бъдат боядисани в светли тонове.

Управлението на отпадъците в рамките на ЕС следва да се осъществява съобразно установената йерархия, визирана в чл.4 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и възпроизведена чл.6 от Закона за управление на отпадъците.

1. предотвратяване на образуването на отпадъци;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране;
4. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;

5.обезвреждане.

Може да се види, че на най-високо място в йерархията стои предотвратяване на образуването на отпадъци, което означава че следва да се положат максимални усилия за постигането на този резултат.

При прилагането на йерархията трябва да се съобразят и да се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Отклонения от йерархията се допускат само за специфични потоци от отпадъци, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци.

Очевидно е, че съдовете за еднократна употреба не попадат в тази категория. Напротив те са предпоставка за масово и бързо образуване на отпадъци, повечето от които не могат да бъдат неутрализирани освен чрез най-ниско разположените в приоритетния ред на йерархията дейности по обезвреждане.

Наличието на екологично и икономически изгодна алтернатива, а именно използването на съдове за многократна употреба, прави изборът самоналагащ се.

При равни други условия използването на съдове за многократна употреба има решаващо позитивен ефект за постигането на този резултат, в сравнение с използването на съдове за еднократна употреба.

Положителният екологичен и допълнителният икономически резултати обуславят неизбежния извод, че съдовете за многократна употреба трябва да се използват приоритетно в детските заведения.

Този подход ще е в пълно съответствие с добрите европейски практики и целите, които ЕС си поставя, поради което е уместен следният екскурс..

Относно управлението на отпадъците ЕС нееднократно е декларирал, че следва да се подобри начинът, по който се предприемат действията по предотвратяване на отпадъците в държавите-членки, и за да се улесни разпространението на най-добрите практики в тази област, е необходимо да се засилят разпоредбите, отнасящите се до предотвратяването на отпадъци, и да се въведе изискване държавите-членки да разработят програми за предотвратяване на отпадъците, които да се съсредоточат върху ключовите въздействия върху околната среда и да вземат предвид целия жизнен цикъл на продуктите и материалите.

Тези мерки следва да имат за цел прекъсването на връзката между икономически растеж и последствията за околната среда, свързани с образуването на отпадъци. Заинтересованите страни, както и обществеността, следва да имат възможност да

участват в разработката на програмите и да имат достъп до тях след изготвянето им, съобразно Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда.

В тази връзка е отчетено, че следва да се разработят цели за предотвратяването на отпадъци и за прекъсването на връзката между икономическия растеж и екологичните въздействия, свързани с образуването на отпадъците, които цели по целесъобразност да обхващат ограничаването на неблагоприятното въздействие на отпадъците и на образуваните количества отпадъци.

С оглед на превръщането на Европа в рециклиращо общество с високо равнище на ефективност при използването на ресурсите следва да се определят цели за подготовката за повторна употреба и рециклирането на отпадъците. Държавите-членки прилагат различни подходи към събирането на домакински отпадъци и на други отпадъци с подобен характер и състав.

Поради това е целесъобразно тези цели да отчитат различните системи за събиране на отпадъците в различните държави-членки.

III. Релевантни нормативни актове

Преди да пристъпим към изброяването на специфичните актове на националното законодателство е необходимо да направим преглед на някои от основните понятия, които са зададени като легални дефиниции и се използват в нормативната уредба, съответно в същия смисъл са използвани и в настоящия правен анализ.

В същото време тези вътрешни нормативни актове транспонират отделни актове на Европейския съюз, с оглед на необходимостта от хармонизирано на правото на ЕС и транспонирането му в националното право.

Поради това няма принципно противоречие в понятията използвани от националното законодателство и актовете на правото на Европейския съюз, като изключим определени стилистични особености, които биха се дължали на непрецизност на превода.

Основни понятия:

Основните понятия, които се използват от националното законодателство, са в три аспекта.

Първият аспект се отнася да понятията, свързани със субективния обхват на нормативната уредба, който определя субектите на уредбата и в частност задължените субекти в организационната схема, които черпят права и са обвързани със задължения.

Вторият аспект се отнася да понятията, свързани с обективния/предметния/обхват, на анализа.

Третият аспект се отнася до понятията, свързани с функционалния обхват, който определя подлежащите на уреждане дейности и функции и за функционалните взаимоотношения на отделните задължени субекти и заинтересовани лица .

Пар.1 от ДР на Закона за закрила на детето

5. "Най-добър интерес на детето" е преценка на:

- а) желанията и чувствата на детето;
- б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето;
- в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето;
- г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена;
- д) способността на родителите да се грижат за детето;
- е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата;
- ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето.

6. "Грижата" е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и задълженията на родителите, настойниците, попечителите и лицата, при които детето живее по силата на друго законно основание, за гарантиране на неговите права и защита на неговите интереси.

Пар.1 от ДР на Закона за предучилищното и училищното образование

12. "Ключови компетентности" са комплекс от взаимозависими знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното развитие на индивида през целия живот, за изграждането на активна гражданска позиция и участие в социалния живот, както и за пригодността му за реализация на пазара на труда, определени на национално равнище в съответствие с Европейската референтна рамка за ключовите

компетентности за учене през целия живот, приета с Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г.

15. "Образователна среда" е съвкупност от условия, фактори и елементи, гарантиращи ефективно протичане на образователния процес и активно взаимодействие на всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на системата на предучилищното и училищното образование.

26. "Родител" е лицето, което упражнява родителските права по смисъла на Семейния кодекс.

Пар.1 от ДР на Закона за здравето

8. "Промоция на здравето" е процес, при който чрез осигуряване на социални, икономически, екологични и други условия и на адекватно здравно образование се дава възможност на индивидите да подобрят собственото си здраве чрез засилване на личната и груповата отговорност.

9. "Обекти с обществено предназначение" са:

г) спортни обекти - стадиони, спортни зали, игрални площадки, фитнес центрове и зали;

д) театри, киносалони, концертни зали, читалища, компютърни и Интернет зали, игрални зали;

о) детски ясли и градини и заведения за социални услуги за деца и ученици, училища и висши училища, ученически и студентски общежития, школи - музикални, езикови, спортни бази за детски и ученически отпих и туризъм и центрове за работа с деца;

п) лечебни и здравни заведения, здравни кабинети и обектите, в които се прилагат неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве;

10. "Продукти и стоки със значение за здравето на човека" са:

а) бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

б) лекарствени продукти;

в) козметични продукти;

г) химични вещества и препарати;

д) дрехи втора употреба;

е) санитарно-хигиенни материали (дамски превръзки, тампони, бебешки еднократни пелени и еднократни пелени за възрастни, влажни кърпички за кожата);

ж) медицински изделия.

11. "Дейности със значение за здравето на човека" са:

а) устройство на урбанизираните територии;

б) проектиране, строителство, реконструкция, разширение, въвеждане в експлоатация на жилищни сгради и обекти с обществено предназначение;

г) изпълнение на имунизационния календар на Република България;

е) извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация;

ж) изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания;

з) спазване на физиологичните норми за организирано хранене на групи от населението;

н) спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за реклама и продажба на алкохолни напитки;

о) спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене.

12. "Факторите на жизнената среда" са:

а) води, предназначени за питейно-битови нужди;

б) води, предназначени за къпане;

в) минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди;

г) шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии;

д) йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради;

е) нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии;

ж) химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение;

з) курортни ресурси;

и) въздух.

37. "Лице, на което са възложени грижите за отглеждане на детето" е близък, роднина, приеман родител, ръководител на институция за отглеждане и възпитание на деца, в която те са трайно отделени от своята домашна среда съгласно съдебно решение за настаняване на детето извън семейството.

Пар.1 от ДР на Закона за храните

1. "Активни материали и предмети, предназначени за контакт с храни" са материали и предмети, предназначени да удължат срока на годност, да запазят или подобрят състоянието на опакованите храни. Те са предназначени преднамерено да влагат компоненти, които отделят или поглъщат субстанции във или от опаковани храни или заобикалящата храната среда.

24. "Интелигентни материали и предмети, предназначени за контакт с храни" са материали и предмети, които следят състоянието на опаковката на храната или на заобикалящата храната среда.

26. "Компетентни органи" по този закон са Българската агенция по безопасност на храните и регионалните здравни инспекции.

27. "Контрол за съответствие на качеството" са материалните и правните действия, извършени от упълномощени лица с цел проверка дали обявеното качество отговаря на изискванията за качество на плодовете и зеленчуците.

28. "Контролен орган" е трета независима страна, на която е делегирано изпълнението на специфични дейности, свързани с официалния контрол от страна на компетентния орган.

29. "Краен потребител" е лицето, което консумира храната и не я използва като част от действия и дейности на хранителната индустрия.

30. "Миграция" е процес на преминаване и проникване на нискомолекулни вещества от материалите и предметите към храните, с които те са в контакт.

54. "Риск" е функция от вероятността за възникване на увреждащ здравето ефект и сериозността на този ефект вследствие на опасност. Видно е, че редица от тези дефиниции преpraщат към конкретни вътрешни нормативни актове.

С оглед на йерархията на нормативните актове прегледа на актовете, включени в правната рамка следва да се извърши в следната градация:

Международни многостранни споразумения

КОНВЕНЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО

КОНВЕНЦИЯ ЗА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ, УЧАСТИЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕТО НА РЕШЕНИЯ И ДОСТЪПА ДО ПРАВОСЪДИЕ ПО ВЪПРОСИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И НА ЧОВЕШКОТО ДОСТОЙНСТВО ВЪВ ВРЪЗКА С ПРИЛАГАНЕТО НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА БИОЛОГИЯТА И МЕДИЦИНАТА: КОНВЕНЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И БИОМЕДИЦИНАТА

•Актове част от системата на правото на Европейския съюз

Консолидирана версия на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви

Консолидирана версия на Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки

Консолидирана версия на Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 година относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека

Консолидирана версия на Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (Преработена)

Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО

Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 година относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни

Регламент (ЕС) № 284/2011 на Комисията от 22 март 2011 година за определяне на специфични условия и подробни процедури за вноса на пластмасови кухненски съдове и прибори от полиамид и меламин с произход или изпратени от Китайската Народна Република и специалния административен район Хонконг, Китай

ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Национални нормативни актове

Програмни -Национален план за управление на отпадъците

Законови нормативни актове

КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАКОН ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗАКОН ЗА БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ЗАКОН ЗА ЦЕНТЪРА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

ЗАКОН ЗА ХРАНИТЕ

ЗАКОН ЗА ВОДИТЕ

ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Подзаконови нормативни актове

Правилници

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

ПРАВИЛНИК ЗА СЪЗДАВАНЕТО, УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ СЪВЕТИ КЪМ ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩАТА

УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

Наредби

НАРЕДБА № 5 ОТ 3 ЮНИ 2016 Г. ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАРЕДБА № 9 ОТ 19 АВГУСТ 2016 Г. ЗА ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАРЕДБА № 15 ОТ 8 ДЕКЕМВРИ 2016 Г. ЗА ИНСПЕКТИРАНЕТО НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩАТА

НАРЕДБА № 36 ОТ 21 ЮЛИ 2009 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

НАРЕДБА № 15 ОТ 27 ЮНИ 2006 Г. ЗА ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, РАБОТЕЩИ В ДЕТСКИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ, СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ЗА ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ, ВОДОСНАБДИТЕЛНИТЕ ОБЕКТИ, ПРЕДПРИЯТИЯТА, КОИТО ПРОИЗВЕЖДАТ ИЛИ ТЪРГУВАТ С ХРАНИ, БРЪСНАРСКИТЕ, ФРИЗЪОРСКИТЕ И КОЗМЕТИЧНИТЕ САЛОНИ

НАРЕДБА № 9 ОТ 17 НОЕМВРИ 2011 Г. ЗА РЕДА ЗА СЪОБЩАВАНЕ, ПРОУЧВАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ НА ВЗРИВ ОТ ХРАНИТЕЛНО ЗАБОЛЯВАНЕ И РЕДА ЗА ВЗЕМАНЕ НА ПРОБИ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ЕПИДЕМИОЛОГИЧНОТО ПРОУЧВАНЕ

НАРЕДБА № 3 ОТ 4 ЮНИ 2007 Г. ЗА СПЕЦИФИЧНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МАТЕРИАЛИТЕ И ПРЕДМЕТИТЕ, РАЗЛИЧНИ ОТ ПЛАСТМАСИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КОНТАКТ С ХРАНИ

НАРЕДБА № 2 ОТ 23 ЯНУАРИ 2008 Г. ЗА МАТЕРИАЛИТЕ И ПРЕДМЕТИТЕ ОТ ПЛАСТМАСИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КОНТАКТ С ХРАНИ

НАРЕДБА № 6 ОТ 10 АВГУСТ 2011 Г. ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНО ХРАНЕНЕ НА ДЕЦАТА НА ВЪЗРАСТ ОТ 3 ДО 7 ГОДИНИ В ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ

НАРЕДБА № 1 ОТ 26 ЯНУАРИ 2016 Г. ЗА ХИГИЕНАТА НА ХРАНИТЕ

НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ХРАНИТЕ НА ЗЪРНЕНА ОСНОВА И КЪМ ДЕТСКИТЕ ХРАНИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КЪРМАЧЕТА И МАЛКИ ДЕЦА

НАРЕДБА ЗА СПЕЦИФИЧНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЛЕЧНИТЕ ПРОДУКТИ

НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ СОКОВЕТЕ ОТ ПЛОДОВЕ И НЯКОИ СХОДНИ ПРОДУКТИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КОНСУМАЦИЯ ОТ ЧОВЕКА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 100 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 19.11.2013 Г.)

НАРЕДБА № 9 ОТ 16 МАРТ 2001 Г. ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДАТА, ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ

НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ БУТИЛИРАНИТЕ НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПИТЕЙНИ ЦЕЛИ

НАРЕДБА № 26 ОТ 18 НОЕМВРИ 2008 Г. ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ И ДЕТСКИТЕ КУХНИ И ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ

НАРЕДБА № 3 ОТ 5 ФЕВРУАРИ 2007 Г. ЗА ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ

НАРЕДБА ЗА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕДА И РАЗМЕРА ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ПРОДУКТОВА ТАКСА

НАРЕДБА № 16 ОТ 8 ДЕКЕМВРИ 2016 Г. ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО В ИНСТИТУЦИИТЕ

ДОПЪЛНИТЕЛНИ

Допълнителни нормативни актове свързани с темата които се отнасят до училищните заведения

НАРЕДБА № 10 ОТ 1 СЕПТЕМВРИ 2016 Г. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ И НА МЛЯКО И МЛЕЧНИ ПРОДУКТИ В УЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ - СХЕМА "УЧИЛИЩЕН ПЛОД" И СХЕМА "УЧИЛИЩНО МЛЯКО"

Местни нормативни актове

Общи и индивидуални административни актове

С оглед на нуждите на настоящия анализ местните нормативни актове, общите и индивидуалните административни актове, няма да са предмет на анализ, освен ако не третираат пряко и непосредствено въпросите, свързани с предмета на анализа.

Тези актове могат да бъдат предмет на анализ на един последващ етап от правното изследване.

В същото време с оглед фрагментарната правна уредба именно на местно ниво въпросите могат и трябва да се регулират в детайли.

IV. Основни препоръки

Във вътрешноправен план могат да се направят следните принципни препоръки:

- Да се проведе мониторинг на законодателството и стратегическа оценка на неговото въздействие в контекста на целите за използване на съдове за многократна употреба, като цяло, и в детските градини, в частност, като се отстранят колизиите между нормативните актове в отделните отрасли;
- Да се въведат въпросите на използването на съдовете за многократна употреба като задължение и принцип в нормативната база, като първоначално това се извърши в текстовете на основните секторни, нормативни актове, с оглед интегрирането на въпросите, свързани с околната среда в отделните секторни политики;
- Да се включат по-конкретно и по-детайлно и проблемите, свързани с употребата на съдове за многократна употреба в основните стратегически и програмни документи, включително в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г., при неговата актуализация
- Да се създадат и приложат финансови механизми в изпълнение на принципа „замърсителят плаща” и предпазвателния принцип, като се осигуряват целеви средства. В рамките на такива финансови механизми икономическите и екологични мотиви ще станат очевидни и ще се отразят пряко на процеса на вземане на решения. Друга възможност е използването на част от продуктовете такси и отчисленията, заплащани във връзка с масово разпространените отпадъци, като не на последно място следва да се помисли за корекции и при използването на отчисления от такса за битови отпадъци, за финансиране на подобни кампании.
- Да се синхронизират и обобщят всички аспекти от въвеждането на съдове за многократна употреба. Тъй като всеки аспект се регулира от отделни актове и правни норми, които не винаги са съгласувани, доколкото преследват различни цели и резултати, да се предложи цялостна уредба, отчитаща всички аспекти и предотвратяваща противоречието в отделните актове, както бе посочено по-горе.
- Да се идентифицира институционалната рамка, приложима при регулирането на предмета на анализа. Тази рамка следва да обхваща основните задължения на ключовите групи субекти, ангажирани в процесите по въвеждането и употребата на съдовете за многократна употреба, включително в конкретния аспект относно чашите в детските заведения.

У.Заклучение

В заключение можем да констатираме, че българската правна рамка е относително хармонизирана с правото на Европейския съюз и в частност с разпоредбите на европейски директиви, които уреждат материята.

Изискванията на директивите са транспонирани в различни основни нормативни актове със законов и подзаконов характер.

В тези актове почти буквално се възпроизвеждат текстовете на директивите и регламентите, но в някои аспекти се доразвиват техните изисквания с оглед на особеностите на националното екологично право, свързано с управлението на отпадъците.

Буквалното възпроизвеждане на правото на ЕС обаче не е гаранция за правилното транспониране на това право в националния правен ред, особено по отношение на директивите.

В повечето случаи се прилага крайно формален подход, който не съответства на духа на европейското право и на практика е пречка към правилното прилагане на изискванията на актовете на ЕС.

Проблемите все още не са намерили своето категорично място не само в нормативната уредба, но и в програмните и стратегическите документи, което е предпоставка и краткосрочен и дългосрочен аспект да не се поставят и разрешават наличните въпроси и проблеми.

Все още липсва ясна концепция и достатъчно категорична подзаконова нормативна база за прилагането на принципите на опазването на околната среда и приоритетния ред/йерархията/ на управлението на отпадъците, формирани поради използването на съдовете за еднократна употреба.

Самата уредба непрекъснато се допълва и променя, за да бъдат усвоени най-новите тенденции в управлението на този вид отпадъци.

Компетентните държавни органи са съобразили нормите на Европейското право и са задължени да провеждат редовен мониторинг за съответствието на националните правни норми с европейските.

Общата оценка за съответствието на националното законодателство с правото на Европейския съюз е положителна.

Този доклад следва да се разглежда като етап от по-пълнен анализ на нормативната база и реалната ѝ връзка с практики и научни достижения

Подобен анализ може да доведе до конкретни предложения, адресирани до компетентните институции за промяна на нормативни текстове, отмяна на такива, които създават излишни затруднения, създаването на нови разпоредби в полза на околната среда, изготвянето на мотивирано предложение за законодателни/нормативни/ промени и за влиянието върху политики в дадения сектор.

Ангажирането на вниманието и отговорността на държавните институции с инициативи на юридически лица с нестопанска цел, възникнали в резултат на тяхната дейност, е толкова по-ефективно, колкото е по-задълбочено познаването на структурата и функциите на държавната администрация.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 Детайлен списък и набор от текстовете на вътрешни нормативни актове /при нужда/